

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. — kr.
 Félévre 3 " — "
 Negyedévre 1 " 50 "
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos potitors 5 kr.
 Nyilttérben 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetésnél 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
 Főttér 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
 Szerdán és Szombaton.

Kéziratok:
 Vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindenemű pérek hirdetések és reklamatikok ide intézendők.

— **October 1-jével új évnegyedes előfizetést nyitunk lapunkra.** Tekintettel a meg szűnt „A-Fehérmegyei Közlöny“-nyel szemben fennállott kiadói kötelezettségre, lapunkat idő közben kellett megindítani, célunk azonban az előfizetési időt az év szakával összhangzásba hozni, úgy hogy a jövő évre való előfizetés január 1-jén kezdődik.

Eddigi pályafutásából lapunknak mindenki meggyőződhetett, hogy komoly vállalatot indítottunk meg, mely a fővárosi sajtó elismerését már eddig is kivívta, s a tömeges pártolás fennállásának jogosultságát igazolja.

Ipari fogunk e téren tovább mozogva olvasóink és a sajtó megtiszteltetését elismerését ezentúl is kiérdemelnünk és azt megtartani.

Előfizetési ár az October — Deczemberi évnegyedre . 1 frt. 50 kr.

A kiadó hivatal.

Itt a választás.

A legszebb polgári kötelességet gyakorolja megyénk holnap után, választ, megalkotja azt a forumot, mely hivatva van, közügyeinket intézni, irányt adni le és felfelé.

Szép nap, szép jog és szép hivatás!

Szép nap, mert ritka, szép jog, mert épít és romból, a legnagyobb befolyás lét és nem lét körül; szép hivatás, mely vár a megalkotott képviselőre.

Független, józan polgárok vagyunk, ismerjük érdekeinket.

Multunk, van, okulhatunk abból. Tudjuk, ki hajhászott privát érdekeket, ki volt közönyös a közügyek iránt, ki csinált zavart az ügyek elintézése körül, ki volt jó és ki volt rossz állapotaink javítása körül.

Sujtsuk a nyomorultakat szavazatunk negatív súlyával, alázzuk meg őket és mondjuk ki, hogy nem érdekesek bennünket képviselni.

Embort a gátra!

Haladó kort élünk. A buta főkötőt tegyük félre; a rosz és fekete májuakat közügyeink iránt pedig vessük meg a megvetés egész súlyával.

Válasszunk, mert jogunkban áll, oly férfiakat, a kik a képviselőben nem élnek votumaikkal a magok ügyök mellett, válasszunk értelmes és önzetlen férfiakat a gátra!

Silány a választó, a ki magát szóval, vagy pénzzel megvesztegetti — nálunk példa nincs reá. Ne legyen ezután sem.

Legyen értelmes képviselőtünk, mert megyénk és annak jóléte attól függ.

Mi pedig élni kívánunk; ne legyünk tehát öngyilkosok egy értelmetlen, önző képviselőt megválasztása által.

(—)

— **Olasz fondorlatok a harezteren.** Kostantinápolyból jelentik: Ruscsuk kormányzója, Achmed Kaiserli basa bevádolta a ruscsuki olasz konzult és alkonzult, kik állítólag a bolgár lakossokkal ármánykodnak a török kormány ellen. Edhem basa értesítette erről az olasz nagykövetet, Corti grófot, ki hajlandónak mutatkozott a két bevádolt konzult Ruscsukból Várnába helyezni át. Még mielőtt Corti gróf végrehajtotta volna szándékát, Achmed Kaiserli basától új értesítés érkezett a nagyvezérhez, mely a két konzultnak Ruscsukban maradását a legveszélyesebb színben tüntette föl. Edhem basa ennek folytán sürgönyileg felhívta a Rómában lévő török ügynököt, hogy Melegarától azonnal kérje ki a bevádolt konzultok elmozdítását. E kérés azon kijelentéssel indokoltatott, hogy miután úgy is minden idegen konzul elhagyta Ruscsukot és Várnába vonult vissza, semmiféle olasz érdek nem szól a mellett, hogy a két konzul Ruscsukban maradjon, a két olasz konzul ellenben él az idővel, s mindent elkövet a török kormány gyöngyítésére, beavatkozik a török belügyekbe, s nyíltan pártfogolja a bolgárokat.

— **Fegyver-elkobzás történt Bécsben a Ferdinánd északi vasut indóházában.** A „D. Ztg“ szerint egyszer 31 és más izben 39 láda Wänzel-féle fegyvert, revolvert és ahoz való muniációt foglaltak le. A ládák „gépalkatrészek“ címen Galiciába a szeákovoi czukorgyárba voltak küldve. A rendőrség nyomára jöven a feladóknak, kik lengyelek, ezek azonnal elfogattak.

— **A képviselőház mentelmi bizottsága tárgyalta a sepsi-szent-györgyi járásbírósgat kérvényét, melyben Bakcsi Ferencz képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri.** A bizottság abban állapodott meg, hogy a nevezett képviselő mentelmi jogának felfüggesztését fogja javasolni a háznak.

Lázár Mihály, a dálnoki.

Lázár Mihály uram először a „Közvélemény“ nyilttéri rovatában, azután a „Magyar Polgár“ hirharangjában és végtére hihetőleg az összes magyar sajtóban, lapunk ellen támad, illetőleg keményen megragadja az alkalmat, hogy lapunk hátán még egyszer életében nagy legyen.

A tény állás az, hogy megbízható magán forrás után, elég haszontalanul, mi is megemlítettük, hogy Lázár Mihály a székelgyben szintén érdekelve van és elmenekült; haszontalanul mondjuk, mert Lázár Mihályt mindenesetre jó lett volna, dálnoki fészkekben említenünk hagyni és vele nem bibelődni.

Mi habár fenntartással közöltük e hírt, mindenesetre közbeszéd, és közhierek után tettük azt, s nem közöltük mint positivitást, mert a székelgy színpadától távol lévén, nem voltunk azon

helyzetben, hogy annak valóságáról magunknak meggyőződést szerezzünk. — Nem csak mi, de az összes sajtó hozott e tárgyban oly híreket, a melyek valóknak nem bizonyultak be, de ez az illető lapok rovására nem eshetik, a menyiben, különösen ily események alkalmával, a kir. ügyészen és vizsgáló bírón kívül a valót más nem igen tudja.

A közölt hírek, ha nem valók, egyszerűen demontáltatnak, a mi a közügy érdekében igen helyesen van, Lázár Mihály uramnak azonban még ideája sincs az irodalmi tisztességről és irmodorról; nagyon megkormosodhatott Dálnokon a tudatlanság és neveltelenség kormával, midőn lapunkat, mely eddig s ezután is a közügyek élénk közlönye és előmozdítója lesz, privát szenvedélyek rugójának tanteti fel s a hazugságok haladásának nevezi.

Ilyen mosdatlan szájjal szemben pokrocz törölközöt kell használnunk, azonban tisztogatásával foglalkozni nem fogunk még sem.

Mi Lázár Mihályt csak a „Magyar Polgár“-ban kiadott Ugron-féle cikkek után ismerjük, azt sem tudjuk haját igazítja-e szakállát mivel, vagy körmeit hosszúra növeszti-e? Azt sem tudjuk fénylenek ujjain gyűrűk s bömböl-e, miként egy orkán a temesi-aljban! Mind-ezeket nem tudva teljesen indokolatlanul támad meg bennünket tehát ellensége gyanánt, mert mi nekünk sokkal fontosabb ügyeink vannak, sem hogy Lázár Mihályval való ellenségeskedéssel vesztegessük időnket; s tért adjunk neki, hogy a dálnoki rozsdát küzdelmében levetkeztesse.

Ha Lázár Mihálynak egy kis notioja van az irodalmi tisztességről, vagy a tapintatnak egy paránya az iránt, hozánk fordul, s értesít bennünket, hogy hírtünk az igazságot nélkülözi s az ügy be lett volna fejezve. De az egész magyar sajtóban mosdatlan szájjal végig kiabálni, hogy ő minő piszkos phrarisokat tud össze tákolni — ez Lázár Mihálynak megfelelő eljárás, más azonban tenni nem szokta.

Annál neveltelenebb az a támadás, mert nem voltunk az elsők, a kik a dálnoki rozsdával foglalkoztunk.

A midőn tehát Lázár Mihály gorombaságait és piszkos, szentes kifejezéseit határozottan visszautasítjuk, egyuttal felhívjuk, ha már még kedve volna a sajtóban Lázár Mihály névvel fellépni, ilyenkor vegye fel ünnepi ruháját és szentesét Dálnokon a szenyések ládájába helyezze el, egy volt főispántól ezt az ember megkövetelheti.

A „Haladás“ szerk.

— **A török sebesültek javára** lapunk szerkesztőségéhez bejött

1) mult számaink szerint 877 f. 01 kr.
 2) e szám „ 24 f. 86 kr.

összesen: 901 f. 87 kr.

Az ezentúl bejövő nagylelkű adományokról e rovat alatt rendes kimutatást fogunk vezetni.

A csataterről.

Okt. 17-ről az orosz ügynökség jelent: Ma kezdetét vette Plevna ellen a bombázás az egész vonalon; elhatározó

akció legközelebb várható. — Sulejman pa a elhagyta Rasgradot s minden haderejét Kadikiójnál összpontosítja. — A plevnai hadseregből török katonák folyvást nagy számmal szökődönek el. — Osman összekötetése Sofiával el van vágva.

Tiflisből jelentik: Miután az orosz hadsereg balszárnya Aniból kiindulva vasárnap megkerülő mozdulatot hajtott végre Orlok ellen, következő nap délelőtt általános támadást intéztek az oroszok a török homlokvonallal ellen. Mint-hogy Mukhtár pasa jobbszárnya Aladsadagh északi lejtőin elfoglalt Gülüdzsa és Samsin positiókban erősen tartotta magát, az orosz centrum, Hadsivaliból előtörve, Bulanachnál az avliari magaslatot tulnyomó erővel támadta meg. Több órai rendkívül véres küzdelem után az egy redoute-tal koronázott domb megvívott s az ott volt ágyuk a támadók kezeibe estek. A törökök nyugat felé futamodtak meg Kars irányában. A bulanachi positiók elvétele folytán a török jobb szárny, mely oly erős állásban volt, minden oldalról bekerítve lett s elkecseregett harc átán 3500 ember, 7 pasa és 30 ágyu az oroszok kezeibe esett. Csak késő éjjel lett vége a harcoknak, a sötétség gátolta az üldözést.

Beust gróf Londonban Ausztria és Anglia együttes eljárása s folytatandó magatartásuk érdekében folytat tárgyalásokat (?). Téli hadjárat esetében Anglia szemlélő marad, azonban előkészületeket fog tenni a tavasszal leendő közbelépésre.

A Daily News-nak sürgönyzik hétfő estéről Karajaiból: E hó 9-én Lazarev tábornok 21 zászlóalj. és 40 ágyuval megkerülő mozdulatot kezdett Aladja-Dagh megott Avlia és Vezinkioj felé, Tegnap este azt sürgönyözte Bazarosikból, hogy Mukhtár pasa tulnyomó erővel áll s így neki segítségre van szüksége. Erre az oroszok ma (15-én) reggel megtámadták a hadállásokat az aladja-daghi ütegek heves tüzelése közben a balszárnyon roham-támadásra mentek át az avliari magaslat és erőd ellen Kenad mellett, mely centrumát képezte Mukhtárnak. Heves ágyuharc fejlett ki, mig végre délután a kaukazuai gránátosok Heiman vezénylete mellett megostromolták az avliaridém botésredoute-ot s három Krupp-féle ágyut elfoglaltak. A törökök rendetlenül hátrálni kezdtek s minden irányban üldöztek. Az erivani 4-ik ezred ekkor elfoglalta Aladja-Dagot s bevette a török töbort mi által a törökök Karstól elvágya lettek. Az oroszok vesztesége még ismeretlen. Holnap az üldözés folytatatni fog. Lazarewtől még nem érkezett jelentés.

Havas jelenti: A legutóbbi csatára vonatkozólag Mukhtár pasa sürgönye még nem tétetett közzé. Ismal pasa — állítólag — Erivant fenyegeti. — Sulejman pasa kémszemlét tartott a Bielába vezető uton; az oroszok Tresniknél erősen el vannak sánczolva. Ütközet kíméletlenül folytat. — A Sipka-szorosban ismét hó esik. — Horby angol tengernagy Konstantinápolyba

A Reuter-iroda jelenti Konstantinápolyból, hogy azon hírt, mintha a szultán más parancsnokságot ajánlott volna fel Mehemed Alinak, kétségbe vonják. Bécs, okt. A Pol. Corresp.-nek sür-

öngyzik mai kelettel Belgrádból: A porta részéről a szerb fegyverkezések ügyében eddig a szerb kormányhoz semminemű jegyzék nem érkezett. Ellenben a nagyvezér alkalmat vett magának szóbelileg a konstaninápolyi szerb ügynök, Christies előtt rosszalólag nyilatkozni Szerbia hadi készülődéseiről. Christies erről jelentést tett Belgrádban s utasítást kért az esetre, ha Edhem vagy Server pasák ez ügyre visszatérnének. A szerb ügynök erre azon megbízatást vette hogy a fegyverkezések a szerb határon észlelhető nyugtalanító tömegesüléssel hozza kapcsolatba s indokolja azzal, hogy rendetlen török csapatok gyülekeznek a határokon, sőt a törökök ott már erődítményeket is emeltek. Továbbá utasítást vett Christies, hogy csak akkor hagyja elállomását, a porta megküldi neki utleveleit.

Manners, főpostaigazgató, Ipszvičben beszédet tartott, hangsúlyozva, hogy Anglia mindig kész a háború befejezése érdekében közbelépni s oda hatni, hogy a hadviselő felek katonai becsületének s Európá érdekének egyenként igazság szolgáltságát.

A Havas-ügynökség jelenti: Sulinát e hó 8-kán lődözték. Egy török ágyúszád elsüllyedt. Rasgrádi hírek szép időjárást jeleznek s valószínű hogy legközelebb ütközet lesz.

A havas-ügynökség jelenti hogy tegnap a hadügyminiszteriumba Mukhtar pasának egy távirata érkezett, mely jelenti hogy az Aládsu-Dagh környékén új ütközetet vívnak: a törökök az oroszokat négy felől támadták meg; az oroszok hátrálni kezdenek; a távirat feladásakor az ütközet igen véres volt.

Plevna bombázatása.

Hetek óta jelentik már az orosz hivatalos sürgönyök, hogy a plevnai török pozíciók bombázatása közel háromszáz ágyuból szüntelenül tart. Nagyon kíváncsiak lehetünk tehát meg tudni azt, hogy minő hatása van e nagy puffogásnak.

Egyik harezteri tudósító, a ki az ostrom első hetét Plevnán tölté Ozmán pasa törzskaránál, igen érdekesen leírja az orosz ágyuzás hatását. Leírásából közöljük a következőket.

Alig viradt, midőn erős ágyuzás ébresztett fel. Pár perc múlva Ozmán pasa sátora előtt voltam, hol a tábornagy már higgadt, nyugodt modorában parancsait osztogatta. Szárnysegédek mentek különböző irányba. A hegyoldalak oltalma alatt, melyek hadállásainkat körülveszik, nagy tömegekben tett a gyalogság mozdulatokat, mialatt a röppentyűk sivitva szálltak minden irányban.

Plevna vagy Pilava a világon a leglabirintyszerűbb város. Kellemszerű fekvése van egy nagy ingovány és egy büzös moesár közt melyet udvariasságból Vid folyónak neveznek. Van e városban egy mecset és egy nagy templom, egy tömlőz és egy khán. Ha Plevna összes lakóival kitöltötnék a földszinéről a világ csakugy forogna és senki nem beszélne az eltűnt Plevnáról. De miután három hegygerinc közé van ékelve, melyek egy háromszöget képeznek, az oroszok és törökök ezt választák a csaták színteréül. Ügyetlen vagy aluszékony védő nem igen használhatta volna fel előnyére e helyet. De az erélyes Ozmán pasa kezében az csakhamar a legerősebb helyek egyike lett: erőd erőd után emelkedett, s hol valamely pont egyerdődött, uralt, az hamar körül lettszanczolva, bástyákkal megrakva és színtén felfegyverezve, mígnem Plevna emberi fogalmak szerint bevehetetlenné vált.

A főhadiszállás egy kis dombon van közvetlenül a második védelmi vonal mögött s a mint a lealkonyódó napnál itt ülök és irok, ez utolsó védelmi vonalban hét erődöt látok magam előtt, távolabb pedig azokon túl még négynek vagy ötnek a teteje magaslik ki. A

külső védvonal nem látszik ide. A külső védvonalhoz elláttszana: az oroszok sátrai.

A nap folyamában elmentem egy előretolt kis ütöghöz. Az oroszok az ellen kezdtek az első támadást 24 ágyúval. Tán mulattatni fogja önöket, ha elmondom hogy ámbár ötszáz bombát röpítették oda és minden méternyi tért felszántottak, csak egy törököt sebesítettek meg, s csak egy kárt tettek; mely hamar ki lett javítva.

A legközelebbi ütöghöz ellen harmincz orosz ágyú működött és magában az ütöghöz semmi kárt nem tettek. Ryan orvosnak a ki oda volt rendelve egy sebesültje sem volt. Tudathatom azt is, hogy az oroszok ugyancsak rossz célzók s hogy nyomorult bombáik vannak. Mikor közvetlenül a főhadiszállástól északra levő ütöghöz lovagoltam legalább husz ágyúnak képezte fűhér lövám célpontját. Ezen ütöghöz öt óra tájban csak egy ember sebesült meg ki nek arczát egy kartács-forgács hasította ki. Ozmán pasa az embert megállítá, mikor sebéit bevaratni ment s őt „derék fiu”-nak nevezte. Ez volt az egész baj, mit a két ágyúütöghöz ezen szenvedett. Ozmán pasa intézkedéseit megtéve, nyugodtan várta be a legrosszabbat a mit az oroszok neki tehetnek. „Nyugodtan” mondom mert valóban nem találók alkalmas kifejezést, melylyel ezen rendkívüli ember magaviselését jellemezhetném. Utána néz mindennek, a hadiszerekeknek, élelmiszereknek, orvosságoknak; folytonosan sürgönyöket vesz a harezter minden részéből, s mialatt nagyszámú eilenét kijátszani igyekezett, egy kis széket ült plajbászszal a fűte mögött, s olykor-olykor elővette látesővét, egy cigarettre volt a szájában s olyan nyugodtan figyelt, mintha egy felolvasást hallgatna valami északsarki expeditőről. Lehetetlen volt nem csodáinom Ozmán pasát, a mint így 60,000 embernek a legkömplikáltabb helyzetben osztott parancsokat. Soha egy pillanatra sem hirtelenkedett szóval vagy tettel; rendkívüli hidegvérűséget a csatának tízenhárom órán át tartó folyamata alatt egy pillanatnyi változás nélkül fentartá. Kis trefával készen volt olykor-olykor; mindenre figyelmes, annyira, hogy még Loni Viktort is négy orakor egy csésze kávéval hozzám küldte, mikor reggelizni szoktam.

A török sebesültek számára

Ekárt István ur Toroczkoról küldött 24 fr. 86 kr. Ez összegbe adakoztak:

Zsakó János p m. 1 frt. Zsakó Jánosné 1 frt. Zsakó István p kezelő 50 kr. Simon József 1 frt. Simon József nő 1 frt. Simon József 10 kr. Simon Kata 10 kr. Simon Miklós (posta) 1 frt. Ekárt Judit 1 frt. Simon Judit 20 kr. Simon Katalin 20 kr. Kelemen János asztalos 1 frt. Ekárt István 2 frt. Ekárt István nő 1 frt. Ekárt Anna 30 kr. Botár János (szabó) 1 frt. Botár Ferencz 10 kr. Botár Sára 10 kr. ifj Botár János 10 kr. Balog György 60 kr. Biluska Jakab 1 frt. Czapor Mihály 1 frt. Vernes István ifj 50 kr. Oswald Henrich 50 kr. Király István 20 kr. Botár István 20 kr. Varga Zsuzsa 30 kr. Vernes István huszár 20 kr. Váradi Mihály 30 kr. Demény Andor 20 kr. Gáái Sándor 30 kr. Rácz szbiró 68 kr. Czapor Miklós 30 kr. Rácz János 60 kr. Király Ferencz 30 kr. Moricz Miklós 20 kr. Bartha Hona 30 kr. Lengyel Bogdán 50 kr. Demény Dani 10 kr. Czeglédi Judit 50 kr. Zsakó József 50 kr. Czeglédi Andor 20 kr. Pap Mihály 20 kr. Simon György 30 kr. Pálfi János 1 frt. Adorján Menyhört orvos 1 frt. 68 kr. Botár Andor 50 kr. Tamás Elek 50 kr. Simon Miklós 25 kr. Simon Miklós nő 25 kr. összesen 24 frt. 86 kr.

A múlt számban említett ar. polyan 21 frt 50 kr. adomány a következők gyűlt be:

Szentpáli Ignácz 1 frt. Benedek Dénes 1 frt. Solyosi János 1 frt. Szeszfőző Szabó István 1 frt. Doros György szeszfőző 50 kr. Marosi Samuel 50 kr. Inceze P. szeszgyár eseléd 10 kr. Inceze János szeszgyár eseléd 10 kr. Muntyán Nyikulyaj 10 kr. Stanga János 50 kr. Pap Nekita 10 kr. Szakács László 10 kr. Gaes József 10 kr. Szabó István Tóth Károlina 1 frt. Török Lajos szeszgyár eseléd 10 kr. Turesa Lukács szesz felvigyázó 40 kr. Mátyás Mihály 20 kr. Szigethi Kálmán 40 kr. Mán Jakab 20 kr. Szabó Sámuelné 1 kupa gabnát Ferner Izsák ur 1 frt. Jakobi Sámuel 1 frt. Bota Sándor 10 kr. Maeskási Sándor 20 kr. Székely András 10 kr. Lerler Ferencz egy kupa rozsozot Nagy Károly 20 kr. Nagy József 20 kr. Szaniszló József 10 kr. Lőrinczi Sándor 3 kr. Bihar Sándor 10 kr. Szakács György 10 kr. Bányai Gábor 10 kr. Vas Mihály 10 kr. Bajka János 3 kupa új törökbuzát Mihály Simon egy és fél véka gabnát. Dejak Jakab 1 kupa gabnát. Márton Lázár 4 kr. özv. Bajka Mártonné 5 eső törökbuzát. Mátyás Zsigmond 10 kr. Hegedüs Jánosné 50 kr. Hegedüs Kálmán 50 kr. Trombitás Todor 10 kr. Király János 10 kr. Maeskási Károly 20 kr. Cserei Sándor 5 kr. Dombinéz 20 kr. Györi Jónás 15 kr. Szabó Samuel 30 kr. Bihar Sári 6 kr. Szabó Pista 1 kupa törökbuzát Zeje Pál 20 kr. Csep Mihály 20 kr. Szabó Mihály 4 kupa rozsozot Cserei Sámuel 15 kr. Nagy Sándor 30 kr. Kis György 10 kr. Varga Ignácz 10 kr. Bota János 30 kr. Márton József 20 kr. özv. Mikó Jánosné 2 kr. Szigeti Pál 2 kupa rozsozot Kis Sándor 10 kr. Gergely Mózes 2 kupa rozsozot. Veres János egy kupa törökbuzát Szőlősi Gergely 20 kr. Szabó József 10 kr. Györi Zsigmond 10 kr. Markó Mari 40 kr. Vas Miklós 10 kr. Bota Béla 20 kr. Nagy István 10 kr. Gutman Albert 40 kr. Keresztes János 10 kr. Baja Samu 10 kr. Székely Elek és Társai 2 frt. A gabna árából jött 1 frt. 80 kr. Összesen 21 fr. 50 kr.

Beregzsázi Károlyné urasszony egy esomó tőpést volt szíves adományozni.

Valamint Szemerej Ferenczné 90 dekagram tőpést szintén szíves volt adományozni.

Fogadják gyűjtők s adakozók köszönetünket emberies eselekedetükért.

A volt aranyosszéki vagyon.

Keményen osztják sokan, sok téleken, helyesen és helytelenül; sok nyomorult privát érdeket hajhász, sok megközügre tekint.

Vannak itt is, ott is.

Hogy az egész vagyont tisztán tanügyi célra fordítsák — ez a leghelyesebb, ez az okos gondolat; nincs oly nagy horderejű közügy, mely ennek elejébe vágná.

Mert az utakra még van edzett karunk, igazíthatunk rajtuk, adóinkat, a mint eddig fedeztük bizonyára általuk koldusabbak ezután sem leszünk, de tanügyünket oly parlagon nem hagyhatjuk, mint eddig hagyjuk volt, és ha azt a vagyont tanügyre használtuk volna fel, bizonyára jobb karban állana az, mint utaink, hátrafele adóink s több közügyeink, melyre azon összeg fordított.

Eddig minden közügy volt — csak a tanügy nem volt az, a volt aranyosszéki az egész magyar birodalomban legutolsó helyen állott tanügyével, szégyen ez a dicső minden székeleknek! E szégyen padon meddig akar ülni a derék, munkás nép? Itt az alkalom s ha ezt elszalasztja, soha másodsor kinálkozni nem fog, segíteni a bajon, mert pénze van, fordíthatja, jobb sorsra, mint eddig fordította.

Igen mondja ki a közbirtokosság, hogy a pénzt tanügyi célra adja, úgy mint Várkúti javasolta, vagy adassék ki a községeknek tisztán községi iskolák felállítására és fenntartására, így egy év alatt egész aranyosszéki volt jól berendezett iskolája azon esekély állami segélylyel, melyre ez esetben igényt tarthatna.

Egy év alatt felomelkedhetik s az elsők között állhat, ne is az utolsó padom guggoljon szégyenére a derék hiszünk hogy továbbra is.

(—)

Megyei és városi élet.

Torda város képviselő testületének 1877 október 17-én tartott közgyűlése.

A polgármester délután 3 órakor megnyitván a gyűlést, legelőször felolvastatik és hitelesítettik a megelőző közgyűléstől szerkesztett jegyzőkönyv.

Végelintézési határozat hozatik az 1875-ik évi házi pénztári számadásokra.

Lutsch Sámueltól a városi közönség részére megvásárolandó cserépcsűr ügyében vélemény beadására kiküldött bizottmány jelentésére elhatároztatik, hogy az ügy adassék ki a tanácsnak kellő felszerelés, és az 1871-ik évi XVIII. t. ez. nek a vagyon vásárlás határozása céljából tartandó közgyűlés össze hívására vonatkozó szabályai megtartása mellett, újabb közgyűlés egybehívása szempontjából.

A nagyméltóságú m. k. honvédelmi miniszter urnak azon értesítése, hogy a városi közönségnek, ide telepítendő katonaság része egy laktanya felepitésére nézve tett ajánlata, csak a beszállás törvény megalkotása után, az elhelyezkedési tárgyalások alkalmával lesz tekintetbe vehető — tudomásul vétett.

A közigazgatási bizottság azon határozata, melyel a kebeles polgárok pálinkakoresmárlási jog hasznabérője által, a piacra épített fa bodé, miután a városi közönség a helyet átengedte, helytt maradhat — tudomásul vétetik, az érdekek értesítését a tanács eszközlyén. Egyszersmind ezen hely valamint minden pálinka áruló helyiség rendőri felügyeltetése szempontjából a főkapitányi hivatalhoz rendelet küldetni határoztatik, különösen hangsúlyoztatván az, hogy a nap számosoknak, főcép részeg embereknek, vasárnap isteni tisztelet alkalmával, az ezen áruló helyekhez közel fekvő ev. ref. egyház előtt való acsorgása tiltassék el, mely idő alatt a pálinka áruló helyek is becsukandók.

A kir. kincstár által, a városi közönségtől hasznabérbe birt raktár helyi felett kötött szerződés szerint a helyi tanintézeteknek adni kötelezett tűzifa következő osztattott el: Az unitarius gymnasiumnak 11 öl; az újtorjai ev. ref. iskolának 5 öl; a görök egyesült iskolának 2 öl; az ev. lutheránus iskolának 1 öl; s a kisdédődvának 1 öl; tudvalóvleg ezen kívül az ő tordai róm. catholicus és ev. ref. iskolák a kikötött 6—6 ölcs kapván.

Viski Györgyné, azon kérésével hogy az elmebetegé lett, s a n.-szébeni elmeógyógyintézetbe elhelyezett férje: Viski György szolgabírói fizetése részére utalványoztassék — alap hiánya miatt elutasítottatik.

A törökbuzaszades bevezésére u. m. a Keresztes, postarót, Oláhváros és Sospatak leszedésére f. hó 23-kán határoztatik meg, a szüretre pedig f. hó 25-ke tüzetik ki.

A községi iskoláink.

Sokan azt hiszik, hogy az államnak valami nagy gyönyörűsége van abban, hogy községi iskolák alakíttassanak s hogy a felekezeti iskolák adják be a kulesot.

Nagyon esalatoznak, a kik azt hiszik.

Az állam semmi gyönyörűséget nem talál abban, ha a felekezeti iskolák apadnak s szaporodnak a községek, mert minden egyes községi iskolával mind nagyobb és nagyobb a terü., mely az állampéztárra nehezül.

Sokan azt mondják és mondották, hogy az állam tyukkal és kalácsal édesgeti a községeket ily iskolák felállítására.

Hobortosok ezek, a kik ezt mondják.

A felekezeti iskola ha jó, sok terüthől menti meg az államot s a cél az, hogy jó iskola legyen az állam sehol és semmi szín alatt nem fog a törvénynek megfelelő iskolákat megbolygatni, hogy községi iskolák állíttasson fel, mert azokat nem — de ezeket se gelyezni tartozik.

Épen azért, miután belátták, hogy az államra a községi iskolák felállításából csak terük háromlik, miután belátták, hogy ily ügyben az államtól sem felekezeti, sem nemzetiségi tekintetből tartani nem lehet — örvendeztető mértékben adják fel a felekezetek iskoláikat és alkotják a községi tanintézeteket.

Mi ennek nem azért örvendünk, hogy a felekezetek kevesebb iskolákkal fognak birni, mert olyan mértékben nagyobb lesz az állam kiadása, örvendünk azért, hogy rendezett és minta iskoláink száma napról napra szaporodik; a képzett tanítók és tanítónők megyénkben mind nagyobb és nagyobb számban alkalmaztatnak, úgy hogy egy pár év alatt megyénknek lesz egy tekintélyes tanítói kara és számos rendezett népoktatási tanintézete, a mit a felekezetek szegénysége miatt 50 év mulva sem érhetik volna el.

Azert üdvözljük a felvilágosodott s községi tanintézeteket felállító derék községeket. (d.)

H i r e k.

— **Lázár Mihályról** közölt azon hírünket hogy a székely ügyben ő szintén cömprontálva volna, — maga Lázár a P. N. „Közv” és „M—P.”-ban megzafolja. Utolatát miután hozzánk be nem küldött köze nem adhatjuk; egy előbbi cikkünkben azonban iparkodunk azt költő figyelembe részesíteni és méltányolni.

A **kisbánya havasi birtokosság**nak f. hó 25-en Aljárában gyűlése leend, egerle jövedelmének felosztása végett.

— **Három jó.** A 17-ik század egyik kitűnő iroja mondá egy társaságban s mi e józú igazságot felevenítjük, hogy az embernek három java van, a lélek, test és a vagyon, ezek legtöbb kísértetnek vannak kitéve, mert a pap a lélek, az orvos a test, az ügyvéd a vagyon után sohajt és eped.

— **Szép időnk jár** csak igen hideg. Az Abrudbánya felőli torozkói havasok hó koronával birnak már több, mint 15 napja. Egy két napra levetették téli és őszi kabátunkat s jártunk jó nyárisan, de azonban nagy ugrást kellett tennünk s miden szép idő daczára épen a téli kabátot kényteletettünk felvenni, melyet már tavaszig nehezen fogunk levetni.

— **Botrányos hírek terjesztetnek** közigazgatásunk egyik talpig becsületes és fedhetlen jellemű külső hivatalnoká ellen. E hírek egy vádlott számból folynak a ki azzal szeretne kibújni az általa önm. gának készített hinárból, hogy most saját vizsgáló bírása ellen fordul. Csodálatos hogy e vádlottnak minden szavát készpenzül veszik. A becsület nagyon drága, könnyen sértethető, de ejmi nehezen állítható helyre. Óvakodjunk hielt adni a sok mendemondának, a mig a bíróság az ismeretes torozkói lopás ügyben határozni fog.

— **Timburi József** derék kereskedőnk főtéri emeletes épülete egy pár nap mulva egészen kész lesz. Disze lesz városunknak, sok esinnal és izléssel van megcsinálva. Anyai ruinánk van a város piacának költő-közepén, hogy az embernek valóban jól esik egy ilyen vállalkozást megdicsérni és ily eseményt regisztrálni. Jó volna nem ragaszkodni oly szívós következtességgel e piaci lebujok-

hoz, hanem annak, kinek mdjában van építési helyettük legalább tisztességet házakat, hogy piacunk a sok rondaságtól megmeneküljék.

— **Palkovits** végtárgyalása a jövő hónap elején lesz. Ez az a jó madár, a ki a Weinberger családot, férfit és nőt, meggyilkolta. Mindent beismért. A semmiházi 19 éves lévén, aligha kötelet fog kapni törvényeink szerint. A végtárgyalást egészen közölni fogjuk.

— **Uj-tanintézeink** közül a m. ludasi egerbegyi és szent-lászlói már áldásos működésüket megkezdették. A felvinczi, gyéresi, bágyoni, kocsárdi ar. polyáni, p.-szent-királyi ujiskolák pedig november 1-én, az alsó és felső-szentmihályfalvi csak november 15-én kezdik meg pályafutásukat. Addig — felszerelésük eszközölhető leend.

— **Két fejű gyermek** Bukarest városában a csodák korszaka is meg nyílt. Az anyák két fejű gyermekeket szülnek. A „Románul” szerint ugyanis egy Sava Anikó nevezetű e hó elején két fejű fiu gyermeket szült. Testrészei épek arányban egymással. A gyermek halva született az anya egészséges.

— **Városunk is holnap után** választja meg képviselőit a megyei bizottságba figyelemzetjünk arra, hogy derék, polgáraink kit választanak felesleges, tudják és esmerik kötelességeiket Válasszanak derék a város javáért buzgó polgárokat. Multunk van s a mult sok ember képének tükörét tartotta előnkbe, ismerjük jól őket és óvakodjunk tőlük, mint a belpoklosoktól.

— **Al Járából,** Dávid Márton urnak lapunk egyik számában kisbánya — havasi birtokosság regale jövedelméről készített számadás megvizsgálására kiküldött bizottság elnökéhez intézett felszólítására azon választ vettük, hogy a bizottság elnöke Dávid Márton urat a számadás vizsgálatra ugyanaz nap meg hívta, a melyen a számadásokat, számadótól kezéhez vette.

— **Kétezer mázsa szilvaiz.** Arról értesülünk, hogy a székelyföldi bő szilvatermést is felhasználják az orosz agensek a háború céljaira tömegesen jöttek és jönnek át Moldovából s Romániából a speculansok és főzik a hadsereg részére a szilvaizt. Eddig mintegy 2 ezer mázsát főztek. Már ha a mi szilvaizunktól sem kap az orosz hadsereg bátorságot, akkor vége van neki. A sajnos dolog csak az, hogy a mi székelyeink a helyzetet nem tudták kiszákmányolni, hanem potom áron adták el szilvaikat.

CSARNOK

Keleti népege.

(Vége.)

Polytonan imig panaszkodék, úgy hogy a kiráyné szóhoz sem juthatott Ripszime, félve a király boszujától, ne hogy hűtlenségéről értesüljön, mindent elkövetett, hogy hűgát hallgatásra bírja, titokban pedig módot talált Horossánt lib alól eltenni.

A gyilkos terv megíusult, és a királyné hűga helyett egy ártatlan rab-szolganó esett áldozatul.

Horossán életét feltve, egy távoli erdős bérezetűre menekült, miután boszúból a királyt neje hűtlenségéről már előbb értesítette.

Ardassir az ifju királyné iránt forró szerelemtől lévén áthatva, hűtlenségét előbb nem hitte el, mig arról saját szemével meg nem győződött. Egy napon azonban meglepte nejét a titkos teremben, épen midőn a négert át ölelve, gyöngéden így szólt: „Vajha e fő az ön fejemtől soha el ne választatnék!”

A király boszút lihegve rántá ki kardját, és a néger feje véresen gurult lábaihoz; első felindulásában Ripszimét is meg akarta ölni, de oly nagy vala szerelme iránta, hogy nem volt képes kardját ellene fordítani.

„Ohajtásod teljesüljön, te hűtelen! — kiáltott föl — a néger feje a tiedtől ne választassék el soha!” S a király aranyba foglaltatá a lefejezett koponyáját és fejdiszt készítettet abból a királyné számára. Ez legyen tehát gonosz tetének büntetése.

Azalatt Horossán magányosan bolyongott az erdőköz, bánkóva szerencsétlen sorsa fölött. — Téli közepe volt, hó és jég, borították a földet, — de oh mily

csodálatos! — a hová csak lépett Horossán, nyomában mindenütt virágok nyíltak, — a hova csak pillantott, elolvadt a tél fagya, miként a tavaszban sugáritól, — s a hova csak lehelt, eltűnt a hó a fáról, s ágaikon virágok és levelek sarjadoztak. Oly nagy vala szépségének életető hatalma: őt látva még az erdő vadállatait is öröm és bálmulat lepte meg.

De az ő szívéből eltűnt az öröm keserű bánatot érzett multja fölött, s halálért könyörgött az istenekhez. Így élt ő hosszú éveken át fájdalom és buslakodás között. egyedül a fák és erdei állatok társaságában, fekhelye a nedves föld, takarója a kék égboltozat vala.

Igy élva, egy kis fia született; sakkák és keselyük énekelték bölcsődalát, a gyermek azonban szörnyeteg volt, s az anyai bánat állandó forrása lön.

Mindazáltal a leggyöngédebb gondal és szeretettel ápolta őt, mert a balsors minden hibát kiirtott belőle, s ő oly jó és szeretetreméltó lett, mint egy angyal. Többé már nem óhajtott meghalni, mert gyermeke az élethez fűzte. Évek multak el, a gyermek felnőtt, és vele együtt nőtt az anya fájdalma.

Azonban a sors még nem fejezte be mind a reá mért csapásokat, a legnagyobb még hátra volt: még gyermekét is — az egyetlen, ki őt az élethez fűzte — el kelle vesztenie. Hosszas synylődés után meghalt a gyermek, és anyjának fájdalma már-már a kétségbeesésig növekedett.

Öngyilkos akart lenni, épen egy magas szikláról készült leszköni, midőn ijedten rezzent vissza egy előtte hirtelen megjelent fényalak tekintetétől.

És a fényalak így szólt hozzá: „Ne félj Horossán! én Anahid vagyok, a szerelem istennője! Te az én oltáromat megszenteltelenítetted s bűnhődött is érte, de a szabadulás órája közelg. Ne legyen többé pokol számodra a föld. Multad bűne alól feloldalak, mint feloldottam a királynét, Ripszimét. Szállj le a völgybe és azonnal új életre ébredsz!” Így szólva eltűnt hirtelen, a mint megjelent.

Horossán pedig egyenesen a völgy felé irányozta lépteit. És ime egy fejedelmi vadász, kezében solymot tartva, lépett elő, s szeméit a tündéri hölgy bájjai egészen elbűvölék. . . . Miért is beszéljem el hosszasan: hogy és miként történt? elég az hozzá, férj és feleség lett belőlük, s gyermekekkel megáldva mindvégig boldogul éltek.

A királyné Ripszime is még sok boldog napot ért. Hét évig bűnhődött vétkeiért, akkor Ardassir király szívében újra feléledt a régi szerelem; levevé Ripszime fejről és azt a földbe mélyen elásva, így szólt: „Ekként legyen közöttünk is eltemetve minden gyűlölet!”

S midőn a két nő, hosszú elválás után, viszontlátta egymást — mindketten meg győzték eléggé magasztalni boldogságukat.

A sors kiirtott minden gyomot szívkertjéből s abban csak a boldogság virágait hagyta meg. S—y.

KÖZGAZDASÁG.

Emlékeztető kertnaptár.

Október hóban.

(Vége.)

A növényzet megszüntetése és a fa megérlelése tekintetéből a még növényben levő galyak hegyei lecsipendők és később a galyak leveleztetnek.

Málna, ribiszke és köszméte ültetése most történik legcélszerűbben, mint-hogy tavaszkor a fagyok enyhültével ezek nyomban kihajtanak.

Ha a fetebb mondott okoknál fogva őszi ültetésre volnánk utalva, az esetben még a nyáron kiásott gödrökbe beiszapolás nélkül ültetendők a nemes gyümölcsfák, különben a tavaszi ültetésre most ásatnak ki a fagödrök.

A gyümölcsfák alját, hogy az őszi nedvesség annál inkább leszivároghasson, de a rovarok bábjai pusztítása te-

kintetéből is szükséges kerületben 5—6 lábnyira óvatosan megásni.

Miheiylt a derek beálltával boszorkánylepkék mutatkoznak, ideje van a fák törzsét kátrányos övvel körülkötni, egyéb óvszerét nem ismerni még ezen felettebb kártékony rovarfajnak.

Hasonlón a nyulak károsítása ellen is kell védni a fiatalabb fákat, szalmavali bekötés által.

Legfontosb s legkellemesb foglalkozás most a téli gyümölcs leszedése, ott a hol van; óvatosan kell itt eljárni hogy a gyümölcs ép a szükséges érettségi állapotában szedessék be, hogy a gyümölcsesei kisebb galyak ne töressenek le, minthogy ez a tulajdonképeni gyümölcslep, melyből jövő évre a gyümölcs fejlődik; — hogy a gyümölcs meg ne nyomassék vagy épen megütessék, s végre, hogy a leszedett téli gyümölcs: utóérés tekintetéből néhány napig a szabadban künn, vagy nyílt fészker alatt rakásba rakva átzizzadjon.

A gyümölcs leszedése után a gyümölcsfák megvizsgálandók s számba veendők, és azután meglehet kezdeni a fák tisztogatását.

Konyha-kerítészet.

Kiszedetnek a répák s megtisztítván, kellő szikkadás után verembe rakatnak, a legkisebb legelőbb használtatván fel; hasonlón a burgonya is kiszedetik, a legérettebbje maradván magnak.

Spárga szárai levágnatnak, és az ágy apró trágyával befedetik, magvait — ha ekként akarnánk új spárgaágyat készíteni, most dugdostatnak el.

Ha a szamóca-ágyak tisztán tartattak, ezeket is apró félig érett trágyával kell befedni.

Ültetni kell téli salátát mult hóban vetett magról kelt rászákról, s vetni lehet még loboda magot is.

A berakandó növények elrakásával sietni nem kell, de elkészítendők a berakó helyiségek, hogy a jelentkező derékkal nyomban hozzá látni lehessen.

Szőlő és pincze.

Átalában folyik a szüret, a szedés előtt azonban a szőlősgazdának ki kell jelölni azon tőkékét, melyekről szaporitást akar tenni.

Szüretelésnél a hegedű is eljárhatja, de a mellett boriparunk emelésére is fordíthatjuk figyelmünket.

Szüret után a karók felszedetnek és elrakatnak.

Pinczeben — a must erjedésére szolgáló kádak folyton szemmel tartandók.

A fehér bor készítésénél a must nyomban lefejtetik a törkölyről és erjedő hordókba szűrik; a vörös bor ellenben törkölyön végzi be erjedését, azután fejtetik le hordóra.

A must erjedése alkalmával óvatosság szükséges a pincze körül, mert a kifejlődő szén-sav halált okozhat; az erjedés bevégeztével a hordók feltöltendők. —

Méhészet.

A köpüket óvni kell: hideg — nedvesség — és rablók ellen.

Piaczi árjegyzék

a tordai vásárra 1877. octob. 13. hozotti tárgyaknak

1 hectoliter: t. buza 8 ft. 50 Tavasz tisztabuza 7 ft. — Eleggibuza — frt — kr. rosz 6 ft. — Árpa 3 ft. 50 kr. Zab 2 f. 25 kr. Törökbuza 5 ft. 50 kr. méter mázsa széna kötetlen 2 ft. — kr. Alomszalma 1 méter mázsa 25 kr. Tüzifa köbméter 3 ft. 20 kr. Marhahus 1 kilogramm 36 kr. Disznóhus 1 kilogramm — kr. Turó 1 kilogramm 56 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdér. octob. 19 5% Metaliques 64.10. — 5% Nemzet kölesön 66.70 1860-iki államkölesön 74.55 Bankreszvények 110. — Hitelreszvények 833 London 211. — Urbéri kötvények: Magyarország 118.65. Temesvári 77. — Erdélyi 75. — Horvát-szlav. 85.50. Ezüst 164.75. Cs. kir. arany 5.68 — Napoleondör 9.51.

Felelős szerkesztő és kiadótlajud: Volz B.

H I R D E T É S E K.

Rövid idő alatt es sikeresen gyógyít

Figyelemreméltó
idegbajok- és nehézkórban
szenvedőknek

Legújabbban feltalált gyógymód
Számítalan hálaíratot
mutathat fel sikeres gyógyításról
Sylvius Boas

Specialista idegbajokban
Értekezheti reggel 8 órától este 8 óráig
BERLIN SW.
Friedrichstrasse 22.
Levélbéli megkeresésre is.

Díj csak sikeres gyógyítás után fogad el.

(15-49 102)

SYLVIUS BOAS urnak
az Auxilium orientis feltalálója

Specialista idegbajokban

Berlin Friedrichstrasse 22, 1.

Igen tisztelt uram!

F. évi aug. 7-ikéről kelt levelét vettem s azonnal válaszoltam volna, de miután fiamnál, kivel az ön *Auxilium orientis*-ét használtattam a göresök elmúltak várni akartam, hogy megtudjam vajon ismétlőd. fognak e azok, de istennek hála aggodalmam alaptalan volt s így fiam ismét az iskolába járhat kényszerítve látom magam ezért önnek, mint *iki Auxilium orientis* szerével fiamat visszaadta legmelegebb köszönetem nyilvánítani.

Thieme Lajos kertész

Hogy a fenebbiek igazságon alapulnak bizonyítom.

község.
pecsét.

Nitzschke F.
k. előljáró.

Legfontosabb a háztartásnál!!!

Az őszi Idényre dusan ellátott Raktáramat bátorodom a n. é. közönség figyelmébe ajánlani.

Frissen érkezett fűszer áruim között nagyon ajánlatosak: a kitünő Ananasz és Jamaicai Rum, többféle valódi Thea, finom Groy Sajt, Sardinia Angolna és páczolt Hering, úgy közelebb érkezendő Viza Ikra. valamint legjobb főző *Stockerai nagyszemű Lencse* és szép viasz Sár-ga héj nélküli *francia Borsó* sat.

És hogy tisztelt vevőim eddigi szíves bizalmát még jobban megnyerhessem, mind e Cikkekben kívül a Cukor valamint a mindennapi legszükségesebb cikkek árát

Tetemessen leszállítottam.

Bővebb értesítést adnak közkezen forgo árjegyzékeim.
Nagy-Enyed, october hóban.

Bisztritsany Lajos

Alohrottnak, mint a „VICTORIA“ biztosító társaság ügy-nökének van szerencséje köztudomásra hozni, hogy a gabona és takarmány készletekre nézve a lehető legolcsóbban megszabott díjtételek mellett biztosításokat egy óra is elfogad.

Bizalommal kéri ezért mindennemű tűzbiztosítási s ez uttal jelesen

takarmány és gabona biztosítások

közvetítésével alólírottat bizni meg, ki minden további felvilá-gosítással, nyomtatványokkal stb. rendelkezésre áll.

HARMATH JÓZSEF,

a „Victoria“ ügynöke, VOLZ és TÁRSA Czeg alatt.

Könyvkereskedés Tordán.

Városunk és környéke rég idő óta nélkülözötte egy NYOMDA áldásdus befolyását, valamint egy KÖNYV- és PAPIR-ÜZLET létezését, és így a több oldalról nyilvánult kívánalmaknak és az általános érzett szükségnek hiszünk eleget tenni, midőn ezennel szerencsések vagyunk köztudo-másra juttatni, hogy az itteni piacon egy

Könyvnyomdát

állítottunk fel, öszvekötvén azt egy

könyv-, mű-, hangjegy-, író-, rajz- és papir-raktárral

és igyekeztünk azt a kívánalmaknak megfelelően berendezni. — Egyszersmind a

„HALADÁS“

ezimű lap mint Torda-Aranyos-megye közlönyének kiadását elvállaltuk és erre a lap homlokán kitett feltételek mellett előfizetéseket elfogadunk. — Megrendelhetők még

mindennemű nyomtatványok, magán vagy hivatalos czélokra, gyászhirek, szinlapok, névjegyek, levélpapírok és borítékok, hirdetések, jelentések, falragaszók, meghívók, vendéglői étlapok,

a legjutányosabb áron, — és kaphatók ügyvédi váltó és sommás keresetek, végrehajtási kérések, meghatalmazványok sat., könyvek különösen az oskolák használatára magyar és román nyelven, imakönyvek, ipar és kereskedelmi sima és vonalzott könyvek valamint zsebjegyzőkönyvek.

Ezekon kívül a raktárunkon netalán nem levő bár mely nyelvű irodalmi termékre és egyéb szakmánkba vágó cikkekre megrendelést elfogadunk és gyorsan eszközlünk. Végül író és rajz papírok és eszközök minden fajtájából nagy választéku raktárt tartunk.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel eszközöltenek.

Tisztelettel kérjük tehát a n. érdemű közönség szíves pártfogását és ebből kifolyólag becses megrendeléseit, melyeknek eleget tehetni és a közön-ség meglegedését kinyerni legfőbb törekvésünk leend.

VOLZ és TÁRSA

Dr. Harmath Márton ur házában.

Ny. Volz Bálintnál Tordán.